

N:o 34.

Ank. till Riksd. Kansli den 9 April 1880, kl. 12 midd.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till Vexellag samt till förordning om nya Vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.

Kongl. Maj:t har till Riksdagen aflåtit en den 31 December 1879 beslutad nådig proposition af följande lydelse:

»Sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 9 Maj 1876 anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för utarbetande af en fullständig handelslag för Sverige, äfvensom egna nödig omsorg deråt att öfverensstämmelse, så vidt ske kan, med motsvarande norsk och dansk lagstiftning dervid åstadkommes, samt Kongl. Maj:t, enär det funnits tjenligast, för närmande till det synnerligen önskvärda målet af öfverensstämmande handelslagar för Sverige, Norge och Danmark, att börja med någon mindre omfattande del af detta stora lagstiftningsområde, och vexellagen ansetts såsom lämpligaste ämnet för en sådan början, tillsatt en komité för utarbetande af förslag till vexellag så vidt möjligt öfverensstämmande med de lagförslag angående samma ämne, som samtidigt kunde blifva uppgjorda af komitéer i Norge och Danmark, så hafva förslag till Vexellagar af lika innehåll för Sverige, Norge och Danmark blifvit af svenske, norske och danske komiterade utarbetade. Sedan förslaget till Vexellag tillika med förslag till förordning om nya Vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall underkastats grundlagsenlig granskning i Högsta Domstolen, samt derefter förslaget till Vexellag blifvit öfversedt och ett revideradt förslag till Vexellagar af lika innehåll för Sverige, Norge och Danmark upprättadt, vill Kongl. Maj:t, med bifogande af Högsta Domstolens och Statsrådets i äm-

net hållna protokoll, jemlikt 87 § Regeringsformen, till Riksdagens godkännande öfverlemnade närlagda förslag till

- 1:o. Vexellag och
- 2:o. Förordning om nya Vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall;

dock med det förbehåll, att författningarne ej skola blifva gällande i annat fall, än att med Vexellagsförslaget öfverensstämmande Vexellagar varda i Norge och Danmark antagne.

Förslag till Vexellag.

Första Afdelningen.

Om dragna (trasserade) vexlar.

FÖRSTA KAPITLET.

Om vexels form.

§ 1.

Vexel skall innehålla:
uttrycklig, i sjelfva texten införd, benämning af vexel eller, der den är affattad å främmande språk, motsvarande uttryck å detta språk;
det penningebelopp, som skall betalas (vexelsumma);
dens namn, till hvilken betalning skall ske (vexeltagare, remittent);
dens namn, som skall infria vexeln (vexelbetalare, godkännare, trassat);
tid och ort för vexelns utställande;
den ort, hvarest betalningen skall ske;
dens underskrift, som utställer vexeln (vexelgifvare, vexelutställare, trassent).

§ 2.

Vexel kan lyda på betalning till vexelgifvaren sjelf (vexel till egen order).

Är vexel dragen att inlösas af vexelgifvaren sjelf (trasserad egen vexel), skall den anses såsom egen vexel, hvarom i § 95 sägs.

§ 3.

Betalningstiden skall vara en och densamma för hela vaxelsumman.

Vaxeln kan endast lyda på betalning:

å viss dag;

vid uppvisandet (vid sigt, a vista);

å viss tid efter uppvisandet (efter sigt, a viso); eller

å viss tid efter utställandet (a dato).

Är icke någon betalningstid nämnd, anses vaxeln såsom betalbar vid uppvisandet.

§ 4.

Vaxel kan lyda på betalning å annan ort, än der vaxelbetalaren bor (domicilierad vaxel).

Är särskild betalningsort ej nämnd, gälle såsom vaxels betalningsort den vid vaxelbetalarens namn utsatta ort, hvilken jemväl anses såsom hans boningsort.

§ 5.

Är handlingen icke affattad i öfverensstämmelse med här ofvan gifna föreskrifter, medföre den icke vaxelrätt. Icke heller hafve de på sådan handling tecknade förbindelser, såsom godkännande, öfverlåtelse eller borgen, någon verkan efter vaxellag.

§ 6.

Är vaxelsumma flere gånger utsatt, men till olika belopp, gälle det, som minst är.

§ 7.

Utfästes i vaxel ränta, vare det ogilt.

ANDRA KAPITLET.

Om vaxelgifvares ansvarighet.

§ 8.

Vaxelgifvare svare efter vaxelrätt för vaxels godkännande (accept) och betalning.

TREDJE KAPITLET.

Om öfverlåtelse af vaxel (indossament, giro).

§ 9.

Vaxel må öfverlåtas till annan (indossatarie), ändå att ej något härom är i vaxeln nämndt. Har vaxelgifvaren i vaxelns text med orden »icke till order» eller dylikt förbjudit öfverlåtelse, gifve öfverlåtelse, som ändå sker, ingen vaxelrätt.

§ 10.

Genom öfverlåtelse (indossament, giro) varda alla af vaxeln härflytande rättigheter, deribland ock rätt att vidare öfverlåta vaxeln, öfverflyttade på den, till hvilken öfverlåtelser skett. Vaxel kan öfverlåtas äfven till vaxelgifvare, till vaxelbetalare, till godkännare eller till föregående öfverlåtare och af dessa åter till andra.

§ 11.

Öfverlåtelse skall tecknas å sjelfva vaxeln eller å en afskrift deraf (kopia) eller å ett vid vaxeln eller afskriften häftadt blad (alonge).

§ 12.

Öfverlåtelse kan ske antingen sålunda, att öfverlåtaren utsätter dens namn, till hvilken öfverlåtelser sker, och dervid skrifver sin namnteckning (fullständigt indossament), eller ock medelst öfverlåtarens blotta namnteckning å vaxelns eller afskriftens baksida eller å det vidhäftade bladet (öfverlåtelse in blanco, indossament in blanco).

§ 13.

Öfverlåtelse, som skett medelst öfverlåtarens blotta namnteckning, må af vaxelinnehafvare fyllas genom insättande af indossataries namn.

§ 14.

Hvar, som vaxel öfverlåter, stånde för dess godkännande och betalning i ansvarighet efter vaxelrätt till alla dem, som efter honom

blifva deraf innehafvare, så framt han ej i öfverlåtelsen med orden »utan förbindelse», »utan ansvar», »utan obligo», »utan retur» eller dylikt uttryckligen förbehållit sig att vara från sådan ansvarighet fri.

§ 15.

Innehåller öfverlåtelse uttryckligt förbud att vexeln vidare öfverlåta, och öfverlåtes den ändå, hafve senare vexelinnehafvare icke vexelrätt mot den öfverlåtare, som förbudet gaf.

§ 16.

Öfverlåtelse, som innehåller blott en fullmakt eller ett uppdrag »till inkassering» eller dylikt (procura-indossament), medföre icke eganderätt till vexeln, utan vare sysslomannen endast behörig att vidtaga erforderliga åtgärder till vexelrättens bevarande samt att utsöka och uppbära vexelsumman, så ock att, derest det icke blifvit uttryckligen i öfverlåtelsen förbjudet, öfverlåta vexeln genom nytt procura-indossament.

FJERDE KAPITLET.

Om vexels uppvisande till godkännande.

§ 17.

En hvar, som har vaxel i händer, är berättigad att strax uppvisa densamma till godkännande och att, der sådant icke inom den i § 21 stadgade tid erhålles, protestera för uteblifvet godkännande (de non acceptatione). Aftal, som strider häremot, hafve icke verkan efter vexellag.

§ 18.

Lyder vaxel på betalning å annan ort än der vaxelbetalaren bor, och har ej vaxelgifvaren i vaxeln utsatt, af hvem betalning bör å den andra orten erläggas, skall den före förfallodagen förevisas vaxelbetalaren till godkännande och, derest sådant icke erhålles, protesteras. Försumnas det, förloras vaxelrätten mot vaxelgifvare och öfverlåtare.

§ 19.

Är vaxel stald att betalas viss tid efter uppvisandet, skall den uppvisas till godkännande inom tid, som dertill i vaxelns text föreskrifven är, eller, der sådan föreskrift saknas, inom sex månader från utgifningsdagen, om den är dragen från eller på någon ort i Europa, med undantag af Island och Färöarne, samt inom ett år, om den är dragen från eller på sistnämnde orter eller någon ort utom Europa. Varder vaxeln icke godkänd eller bliver godkännande icke dateradt, skall vaxeln före uppvisningstidens utgång protesteras; och räknas i sådan händelse förfallotiden från protestdagen. Försummas hvad här är stadgadt, förloras vaxelrätten mot vaxelgifvare och öfverlåtare.

Öfverlåtare, som i öfverlåtelse af sådan vaxel föreskrifvit särskild uppvisningstid, vare fri från vaxelansvarighet, om den tid försittes.

I förhållande till godkännare, som icke daterat sitt godkännande, skall, i händelse protest icke skett, förfallotiden räknas från uppvisningstidens sista dag.

§ 20.

I hvarje fall, då på grund af uteblifvet godkännande protest skett, skall underrättelse (notifikation) derom gifvas på sätt och vid påföljd, som i §§ 45—47 sägs.

FEMTE KAPITLET.

Om vaxels godkännande.

§ 21.

När vaxel uppvisas till godkännande, skall bestämdt svar, jakande eller nekande, gifvas inom tjugofyra timmar. Gifves icke svar inom den tid, anses godkännande vägradt.

Godkännande skall skrivas på vaxeln och förses med godkännarens underskrift. Giltigt godkännande kan ock lemnas medelst godkännarens blotta namnteckning på vaxelns framsida.

Sedan godkännande blifvit å vaxeln tecknadt, kan det icke med laga verkan utstrykas, ändras eller återkallas.

§ 22.

Vexel skall godkännas efter sin lydelse utan villkor eller förbehåll; dock må godkännande inskränkas till en del af vexelsumman. Göras andra inskränkningar eller villkor, vare de utan verkan.

§ 23.

Hvar, som vexel godkänt, svare efter vexelrätt för betalning af det godkända beloppet å förfallodagen.

Godkännare vare till följd af sitt godkännande äfven vexelgifvaren ansvarig efter vexelrätt. Deremot hafve godkännaren icke vexelrätt mot vexelgifvaren.

§ 24.

Är vexel stäld att betalas å annan ort än der godkännaren bor, och har ej vexelgifvaren i vexeln utsatt, af hvem betalning å den andra orten skall erläggas, sätte godkännaren det ut å vexeln. Gör han det ej, vare det så ansedt, som ville han sjelf inlösa vexeln på betalningsorten.

SJETTE KAPITLET.

Om återgångstalan för uteblifvet eller osäkert godkännande.

§ 25.

Varder vexel icke godkänd inom den i § 21 stadgade tid, eller inskränkes godkännande till en del af vexelsumman, vare innehafvaren, sedan han därför protesterat, berättigad att af hvilken som helst bland öfverlåtarna eller af vexelgifvaren, mot protestens aflemnande, med vexelrätt fordra säkerhet för betalning å förfallotiden icke allena af vexelsumman eller af det icke godkända beloppet, utan ock af de genom det uteblifna eller ofullständiga godkännandet vållade omkostnader.

§ 26.

Öfverlåtare hafve, på grund af protesten för uteblifvet eller ofullständigt godkännande, likaledes rätt att, mot protestens aflemnande, fordra säkerhet af hvilken som helst bland föregående öfverlåtare eller af vexelgifvaren.

§ 27.

Har vaxelgäldenär lemnat säkerhet åt någon af dem, som följa efter honom, gälle den äfven till fördel för säkerhetsgifvarens öfriga efterföljare, när de fordra sådant. Ej må någon, som följer efter säkerhetsgifvaren, fordra ytterligare säkerhet af någon vaxelgäldenär, så framt det ej visas, att den redan stälda säkerheten är otillräcklig.

§ 28.

Vill den, å hvilken vaxel är dragen, efter protesten meddela fullständigt godkännande, och ersätter han de genom det uteblifna godkännandet vållade omkostnader, må uppvisaren icke vägra att mottaga godkännandet, så framt vaxeln ännu är i hans värjo. Sedan godkännande skett, efter ty nu är sagdt, upphöre rätten att fordra säkerhet. Var sådan redan stäld, skall den återlemnas. Likaledes skall stäld säkerhet återlemnas, derest icke inom ett år efter vaxelns förfallodag käromål om dess inlösen blifvit anställt emot den, som har lemnat säkerheten, så ock när vaxeln infriats, eller när vaxelansvarigheten på annat sätt upphört.

§ 29.

Har den, som på grund af protest för uteblifvet godkännande är berättigad till säkerhet enligt § 25 eller § 26, vaxeln i händer, ege han utan att afvakta förfallotiden i stället för säkerhet strax fordra betalning af vaxelsumman eller det icke godkända beloppet tillika med de genom det uteblifna godkännandet vållade omkostnader och provision enligt §§ 50—52; dock må vaxelgäldenär å vaxelsumman eller det icke godkända beloppet afkorta ränta derå, efter fem för hundra om året, under den tid, som vid betalningen kan återstå till vaxelns förfallotid.

Forrdar vaxelinnehafvare säkerhet, men vill vaxelgäldenär hellre strax med ofvannämnda vilkor infria vaxeln, stånde det honom fritt.

§ 30.

Har den, som godkänt vaxel, före förfallotiden kommit i konkurs-tillstånd eller vid utmätning funnits sakna tillgång att betala sin gäld eller ock, om han är köpman, inställt sina betalningar, och har han ej, när den, som vaxeln i händer hafver, af sådan anledning det äskat, ställt

säkerhet för vexelns inlösen å förfallotiden, vare vexelinnehafvaren och öfverlåtare, sedan förhållandet blifvit styrkt genom protest, berättigade att mot protestens aflemnande fordra säkerhet af föregående öfverlåtare eller vaxelgifvaren, som i §§ 25—27 sägs.

Om sådan protest skall underrättelse gifvas på sätt och vid påföljd, som i §§ 45—47 stadgas.

SJUNDE KAPITLET.

Om vaxels förfallotid och betalning.

§ 31.

Vaxel skall å förfallodagen infrias; och ege förty uppskofs dagar ej rum.

§ 32.

Vaxel, som lyder å betalning vid uppvisandet, varde vid uppvisandet inlöst. Om tiden, inom hvilken sådan vaxel skall uppvisas till betalning, och om påföljden af uraktlåtenhet deraf gälle hvad i § 19 är stadgadt om uppvisande till godkännande af vaxel, den der lyder å betalning viss tid efter uppvisandet.

§ 33.

Är vaxels förfallotid bestämd till början af en månad, skall den infrias å månadens första dag. Med midten af en månad förstås månadens femtonde dag och med slutet af en månad dess sista dag.

Är vaxels förfallotid utsatt i visst antal dagar efter utställandet eller efter uppvisandet, varde dagen för utställandet eller uppvisandet ej räknad. Half månad räknas lika med femton dagar. Lyder betalningstiden på en eller flere hela månader jemte en half månad, varde den halfva månaden räknad sist.

§ 34.

Är vaxel utgifven å ort, hvarest tidsräkning efter gamla stilen begagnas, anses tidsbestämmelserna i vaxeln gifna efter nämnda stil, derest icke annat af vaxeln framgår.

§ 35.

Vexel skall betalas i det myntslag, hvarå den lyder. Är det mynt ej gångbart på betalningsorten, och har icke vaxelgifvaren genom ordet »effektiv» eller motsvarande uttryck särskildt föreskrifvit betalning i det främmande myntslaget; då må vaxelsumman gäldas i inländskt mynt efter den vaxelkurs, hvartill på den ort, der betalningen sker, eller på närmaste inländska vaxelplats vaxlar, utställda i det främmande myntslaget och lydande på betalning vid uppvisandet, köpas å den tid, inlösen sker.

§ 36.

Infriar icke godkännare vaxel, när den å eller efter förfallodag uppvisas till betalning; vare han skyldig att å vaxelsumman gälda ränta efter sex för hundra om året från den dag vaxeln till betalning honom förevistes, så ock att gifva full ersättning för de vaxelinnehafvaren genom dröjsmålet åbragta kostnader. Skall betalning ske efter vaxelkurs och har den efter vaxels uppvisande fallit, varde den kurs beräknad, som gälde när uppvisandet skedde; dock må vaxelinnehafvaren, om han dröjt med vaxels uppvisande, icke beräkna högre kurs än den, som gälde å förfallodagen.

§ 37.

Vaxelinnehafvaren må ej vägra att mottaga afbetalning å vaxelsumman.

§ 38.

Vaxelgäldenär vare ej skyldig betala, der ej vaxeln till honom aflemnas med påtecknadtt qvitto. Betalar han en del af vaxelsumman, varde afbetalningen å vaxeln tecknad, så ock, om det äskas, särskildtt qvitto honom meddeladt å en afskrift af vaxeln.

§ 39.

Då förfallotid inne är, vare den, som vaxeln i händer hafver, berättigad att fordra och uppbära betalning för vaxeln, så framt han genom innehållet af dess text eller genom behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd af fullständiga öfverlåtelse eller öfverlåtelse in blanco visar sig vara rätt innehafvare af vaxeln. Ej vare den, som då infriar vaxeln, förbunden pröfva, om öfverlåtelse äro äkta.

§ 40.

Infrias vaxel före förfallodagen, och visar sig sedan, att betalning erlagts till obehörig innehafvare, svare då den, som vaxeln inlöst, för deraf uppkommande skada.

ÅTTONDE KAPITLET.

Om återgångstalan för bristande betalning.

§ 41.

Vill vaxelinnehafvare emot vaxelgifvaren och öfverlåtare bevara sin rätt till återgångstalan för bristande betalning, skall han, ehvad vaxeln förut blifvit godkänd eller ej, till betalning uppvisa den förfallna vaxeln för den, å hvilken vaxeln är dragen, samt, om denne icke erlägger full betalning, därför protestera (de non solutione) å förfallodagen eller sist å andra söckendagen derefter. Sådan uppvisning och protest vare dock icke af nöden, der protest för uteblifvet godkännande förut skett samt derjemte vaxeln är vorden enligt § 29 inlöst eller på grund af stadgandet i samma § käromål blifvit anställt om vaxels betalning.

§ 42.

Uppmaning att ej protestera (»utan protest», »utan kostnad» eller dylikt) fritage från skyldighet att protestera, men icke från skyldighet att i rätt tid uppvisa vaxeln till betalning. Uteblifver betalningen, vare vaxelinnehafvaren skyldig att derom gifva underrättelse på sätt och vid påföljd, som i §§ 45—47 sägs. Påstår vaxelgäldenär, att uppvisande icke egt rum i rätt tid, åligge det honom att bevisa sådant. Från skyldighet att ersätta protestkostnad, när oaktadt uppmaningen protest skett, vare han icke fritagen.

§ 43.

Är vaxel stäld att betalas å annan ort än der vaxelbetalaren bor, skall vaxeln å betalningsorten uppvisas för den, af hvilken betalningen skall erläggas (domiciliaten), eller, der en sådan ej är i vaxeln nämnd, hos godkännaren själf. Erhålles ej betalning, eller kan den, för hvilken vaxeln borde uppvisas, icke träffas å betalningsorten; då skall vaxel-

innehafvaren, så framt han vill bevara sin rätt till återgångstalan emot vexelgifvaren och öfverlätare, på den ort protestera, efter ty i § 41 sagdt är. Skall betalningen erläggas af annan man än godkännaren, och försummar vexelinnehafvaren att hos den man protestera, förloras vexelrätten äfven emot godkännaren.

§ 44.

För bevarande af vexelrätt emot godkännaren erfordras, med undantag af det i § 43 nämnda fall, hvarken vexelus uppvisande till betalning, ej heller protest.

§ 45.

Innehafvare af en för bristande betalning protesterad vexel skall inom tvenne söckendagar efter den dag, då protesten skett, gifva skriftlig underrättelse (notifikation) om protesten till den honom närmast föregående vexelgäldenär, vid hvars namn å vexeln uppgift om ort finnes.

Denna skyldighet må anses uppfylld, när skriftlig underrättelse inom nämnde tid blifvit inlemnad å posten eller, der post ej går, på annat ändamålsenligt sätt afsänd.

Hvarje om protesten underrättad öfverlätare vare pliktig att inom tvenne söckendagar efter underrättelsens mottagande på lika sätt underrätta den honom närmast föregående vexelgäldenär, vid hvars namn å vexeln uppgift om ort finnes. Vexelgifvare, hvilken mottagit underrättelse, att vexel, som är stäld att betalas å annan ort än der godkännaren bor, blifvit protesterad hos den, af hvilken betalning skall erläggas, vare likaledes pliktig att härom underrätta godkännaren.

§ 46.

Hvar, som försummar att gifva sådan underrättelse, som i § 45 sägs, svare den eller de föregående vexelgäldenärer, som till följd deraf saknat underrättelse, för den genom försummelsen vållade skada. Han må af dem icke fordra godtgörelse för utgifter, utan vare blott berättigad att erhålla vexelsumman jemte ränta efter fem för hundra om året från den dag, betalning sökes.

§ 47.

Företer den, som var pliktig gifva underrättelse, intyg från postanstalt derom, att han inlemnad bref till föregående vexelgäldenär, gälle det såsom bevis, att å den tid, intyget innehåller, underrättelse blifvit

till vexelgäldenären afsänd, så framt ej styrkt varder, att brefvet haft annat innehåll.

§ 48.

Hvarje vexelgäldenär ege, mot erläggande af vexelsumman jemte ränta och omkostnader, rätt att af vexelinnehafvaren utbekomma den protesterade vexeln med påtecknadtt qvitto tillika med protesten.

§ 49.

Återgångstalan för bristande betalning må anställas på en gång emot flere eller alla vexelgäldenärer eller särskildt emot hvilken som helst af dem. Vexelinnehafvare vare ej bunden vid öfverlåtelseernas ordning eller det val, han en gång gjort.

Är af vexelinnehafvaren eller med hans samtycke vexelgifvarens eller någon öfverlåtarens namn utstruket å vexeln, vare sådan vexelgäldenär, äfvensom öfverlätare, hvilka följa efter honom, frie från vexelansvarighet.

§ 50.

Vid återgångskraf på grund af bristande betalning för vexeln ege vexelinnehafvaren rätt att bekomma:

den obetalda vexelsumman jemte ränta derå efter sex för hundra om året från vexelns förfallodag;
ersättning för protestkostnader, postpenningar och andra nödiga utgifter; samt
provision till en tredjedel för hundra af vexelsumman.

§ 51.

Lyder vexeln på utländskt mynt; gånge med betalningen deraf i inländskt mynt, som i § 35 sagdt är; dock skall betalningen, i händelse kursen efter vexelns förfallodag fallit, erläggas efter den kurs, som då var gällande.

§ 52.

Har öfverlätare inlöst återgången vexel, ege han vid återgångskraf rätt att bekomma:

hela det belopp, han jemlikt §§ 50 och 51 varit nödgad att betala, jemte ränta derå efter sex för hundra om året från betalningsdagen;

ersättning för egna nödiga utgifter; samt provision till en tredjedel för hundra af vexelsumman.

Rätten att beräkna provision upphøre, när provisionernas sammanlagda belopp redan uppgått till två för hundra af vexelsumman.

§ 53.

Återgångsfordran må uttagas genom ny vaxel, dragen tillbaka på den, hos hvilken betalningen äskas (recambio-vaxel, återvaxel). I ty fall må till fordrans belopp läggas mäklarearfvode för återvaxelns försäljning samt stämpelafgift, så vidt sådan skall erläggas.

Sådan vaxel skall lyda på betalning vid uppvisandet och dragas omedelbart (a drittura).

§ 54.

Den, mot hvilken återgångskraf framställes, vare ej pliktig betala, med mindre protesten och qvitterad räkning å hvad som betalas (returräkning) jemte vaxeln till honom aflemnas.

§ 55.

Öfverlåtare, som godtgjort någon af dem, som följa efter honom, ege utstryka sin egen och efterföljande öfverlåtelser.

NIONDE KAPITLET.

Om vaxels godkännande eller betalning efter nödfallsadress eller till heder.

§ 56.

Är vaxel, som blifvit protesterad för uteblifvet eller osäkert godkännande, försedd med anvisning till någon å betalningsorten, eller, om stadgandet i § 18 eger tillämpning å vaxeln, till någon å uppvisningsorten att vaxeln i nödfall godkänna (nödfallsadress); då skall, innan återgångstalan på grund af protesten må anställas, godkännande äskas hos den, å hvilken sådan anvisning lyder (nödfallsadressat), och, der detsamma vägras, protest hos honom verkställas. Äro nödfalls-

adresser gifna å flere, som äro villiga att meddela godkännande, hafve den företråde, genom hvilken de fleste vaxelgäldenärer befrias.

§ 57.

Varder vaxel ej godkänd af någon bland dem, på hvilka den är stäld, som i § 56 sägs, må annan man (intervenient), sedan protest skett, godkänna vaxeln till heder för vaxelgifvaren eller någon af öfverlåtarne; dock vare ej vaxelnehafvaren pliktig att sådant godkännande antaga, der det ej bjudes af den, å hvilken vaxeln dragen är. Bjudes godkännande jemväl af någon bland dem, på hvilka nödfallsadress lyder, och befrias genom honom lika många vaxelgäldenärer, hafve han företråde.

§ 58.

Godkännande efter nödfallsadress eller till heder skall tecknas å sjelfva vaxeln; dock må, derest å en afskrift deraf finnes nödfallsadress i original eller originalöfverlåtelse, godkännande efter adressen eller till heder för öfverlåtaren tecknas å afskriften. Der ej af godkännandet eller af detsamma i förbindelse med nödfallsadress synes, för hvars räkning det är gifvet, skall det anses meddeladt för vaxelgifvarens räkning.

§ 59.

Den, som efter nödfallsadress eller till heder godkänner vaxel, vare berättigad att mot ersättning för protestkostnaderna utbekomma protesten för uteblifvet eller osäkert godkännande, försedd med påteckning om hans eget godkännande och om tiden, då det meddelades. Senast å andra söckendagen efter dagen för godkännandet skall han med posten eller, der post ej går, på annat ändamålsenligt sätt öfversända protesten till den, för hvars räkning vaxeln blef godkänd. Underlåter han detta, svare till skadan.

§ 60.

Den, som efter nödfallsadress eller till heder godkännt vaxel, svare såsom annan godkännare för vaxels betalning till hvarje öfverlåtare, som följer efter den, för hvars räkning han meddelat sitt godkännande, så framt vaxeln med förut verkstäld protest förevisas honom till betalning inom den i § 62 stadgade tid.

§ 61.

Har vaxel blifvit godkänd efter nödfallsadress eller till heder, hafve hvarken vaxelinnehafvaren, ej heller någon af de öfverlåtare, som följa efter den, för hvars räkning vaxeln blef godkänd, rätt till återgångstalan för uteblifvet eller osäkert godkännande. Deremot kan sådan talan göras gällande af den, för hvars räkning godkännandet gafs, och af de öfverlåtare, som föregå denne.

§ 62.

Är en för bristande betalning protesterad vaxel försedd med nödfallsadress eller är godkännande till heder å vaxeln tecknad, och lyder adressen eller godkännandet å betalningsorten, skall vaxeln tillika med protesten sist å andra söckendagen efter förfallodagen till betalning uppvisas och, der sådan ej erhålles, protesteras hos alla dem, på hvilka nödfallsadresser lyda, och hos den, som lemnat godkännande till heder. Försummas detta, vare vaxelinnehafvaren förlustig sin återgångstalan mot hvarje vaxelgäldenär, som skulle blifvit befriad genom betalningen. Lag samma vare, derest vaxelinnehafvaren vägrar mottaga betalning, som honom erbjudes till heder för någon vaxelgäldenär.

§ 63.

Hvar, som efter nödfallsadress eller till heder betalar vaxelsumman med ränta och ersätter de genom protesten vållade omkostnader, ege att utbekomma vaxeln och protesten med påteckning om betalningen och för hvem den skett, samt inträde i vaxelinnehafvarens rätt mot den, för hvars räkning han betalt, mot de öfverlåtare, som föregå denne, samt mot godkännaren.

§ 64.

Erbjuda sig flere att efter protest betala, hafve den företråde, genom hvilken de fleste vaxelgäldenärer befrias. Den, som med betalning mellankommit, oaktadt af vaxeln eller protesten framgick, att annan, som erbjudit betalning, var närmare berättigad till vaxels inlösande, hafve icke återgångstalan mot de vaxelgäldenärer, som skulle blifvit befriade, om den andre betalt.

§ 65.

Den, som efter nödfallsadress eller till heder godkänt vexel, men från betalning hindras deraf, att annan infriar vexeln, vare berättigad att af denne erhålla provision till en tredjedel för hundra.

TIONDE KAPITLET.

Om duplett och afskrift af vexel.

§ 66.

Vexel må utgifvas i flera exemplar (dupletter), af hvilka hvarje särskildt exemplar skall i sjelfva texten utmärka sin ordning, såsom första, andra, tredje o. s. v. (prima, secunda, tertia o. s. v.), men som för öfrigt skola vara lika lydande. Äro exemplaren icke sålunda betecknade, gälle hvarje af dem såsom sjelfständig, i ett exemplar utgifven vexel (solavexel).

§ 67.

Såväl vexeltagaren som senare innehafvare af vexeln vare berättigade att af vexelgifvaren, mot ersättning för kostnaderna, erhålla dupletter af vexeln. Senare vexelinnehafvare ege jemväl vända sig med begäran derom till den, som vexeln till honom öfverlåtitt, denne till sin man och så vidare, till dess begäran hinner vexelgifvaren. Öfverlåtare vare pligtige att på duplettexemplar förnya öfverlåtelseerna efter deras ordningsföljd.

§ 68.

Infrias ett vexelexemplar, vare de öfriga kraftlösa. Dock svare godkännare fortfarande för hvarje efter infriandet utelöpande exemplar, som finnes försedt med hans godkännande. Likaledes svare öfverlåtare, som till olika personer öfverlåtitt vexelexemplar, äfvensom senare öfverlåtare af dessa, för hvarje efter infriandet utelöpande exemplar, hvarå deras öfverlåtelse finnes tecknad.

§ 69.

Är ett exemplar af vexeln till godkännande afsändt, då skall, när annat exemplar öfverlåtes, å detta tecknas, hos hvem det till godkän-

nande afsända exemplaret finnes. Den, som har detsamma i förvar, vare pliktig att utlemna det till den, som jemlikt § 39 eller på annat sätt visar sin rätt att det utfå.

§ 70.

Innehafvare af vexelduplett, hvarå antecknadt är, hos hvem det till godkännande afsända exemplaret finnes, vare icke berättigad att anställa återgångstalan för uteblifvet godkännande eller för bristande betalning, innan han genom protest ådagalagt, att han icke kunnat utfå nämnda exemplar och att han ej heller å dupletten kunnat få godkännande eller betalning.

§ 71.

Tages afskrift af vaxel i afsigt att derå teckna öfverlåtelse, då skall afskriften innefatta äfven de å vaxeln redan befintliga öfverlåtelser och öfriga påteckningar. Afskriften skall förses med anmärkning, huru långt den är afskrift eller hvar originalöfverlåtelserna vidtaga samt hos hvem originalvaxeln finnes.

§ 72.

Hvar, som har originalvaxeln i förvar, vare pliktig att densamma aflemna till den, som jemlikt § 39 eller på annat sätt visar sin rätt att den utfå. Innehafvare af en afskrift af vaxeln vare, när han icke kan utfå originalvaxeln, berättigad att, efter protest för vägradt utlemnande, anställa återgångstalan mot de öfverlåtare, hvilkas originalöfverlåtelser finnas på afskriften.

ELFTE KAPITLET.

Om förkommen vaxel.

§ 73.

Har vaxel förkommit, må den kunna dödas på sätt derom särskildt stadgas.

§ 74.

När stämning i sådant mål blifvit i stadgad ordning kungjord, vare vaxelgifvaren pliktig att utställa nytt vaxelbref. Var den förkomna vaxeln godkänd, åligge det godkännaren att, när förfallotid är inne, be-

tala till den, som visar sin rätt att betalningen uppbära. Åt vaxelgifvaren eller godkännaren skall i ty fall ställas antaglig säkerhet till dess vaxeln blifvit dödad eller hvarderas ansvarighet för den förkomna vaxeln eljest upphört.

§ 75.

Är vaxelrätten beroende deraf, att vaxel inom viss tid varder uppvisad eller protesterad, kan den, för hvilken vaxeln förkommit, bevara den rätt mot vaxelgifvare och godkännare, hvarom i § 74 sägs, genom att före protesttidens utgång protestera i anledning af vaxels förlust. Om sådan protest skall underrättelse gifvas till nämnde vaxelgäldenärer på sätt och vid påföljd, som i §§ 45—47 sägs.

§ 76.

Den, som med sådan åtkomst, som i § 39 omförmäles, har vaxel i händer, vare, der ej visas, att han vid vaxels förvärfvande icke varit i god tro eller att han dervid förfarit med grof vårdslöshet, icke pliktig att utlemna vaxeln till den, för hvilken densamma förkommit.

TOLFTE KAPITLET.

Om vaxels preskription.

§ 77.

Vaxelfordran mot godkännare vare preskriberad efter en tidrymd af tre år, räknade från vaxels förfallodag. Är vaxel betalbar vid uppvisandet, räknas tiden från utgången af den i § 32 stadgade tid eller, om vaxeln tidigare blifvit till betalning uppvisad, från den dag uppvisandet skedde.

§ 78.

Återgångsfordran, som jemlikt § 29 eller § 50 tillkommer vaxelnehafvare, vare i förhållande till vaxelgifvaren och öfverlåtare preskriberad sex månader efter förfallodagen, om vaxeln var betalbar å någon ort i Europa med undantag af Island och Färöarne, samt ett år efter nämnde dag, om vaxeln var betalbar på sistnämnde orter eller någon ort utom Europa.

§ 79.

Återgångsfordran, som tillkommer öfverlåtare, hvilken vaxel infriat, preskriberas i förhållande till vaxelgifvaren och föregående öfverlåtare, efter sex månader om öfverlåtaren, som vaxeln infriat, bor i Europa med undantag af Island och Färöarne, och efter ett år, om han bor på sistnämnde orter eller någon ort utom Europa; och skall tiden räknas från betalningsdagen, derest han utan rättgång infriat vaxeln, men i annat fall från den dag, då stämning i vaxelmålet blef honom delgifven eller vaxelfordringen i hans till konkurs afträdde bo bevakad.

§ 80.

Vaxelpreskription afbrytes genom stämmings delgifvande eller vaxelfordringens bevakning i gäldenärs till konkurs afträdde bo.

Preskription afbrytes icke i förhållande till annan vaxelgäldenär, än den, mot hvilken någon af nämnda åtgärder vidtagits, men dess afbrytande gälle till fördel för alla vaxelgäldenärer, hvilka föregå den, som åtgärden vidtagit.

Har afbrott af preskription egt rum, utan att vaxelmålet föres till slut, skall ny preskriptionstid begynna att löpa från den dag, målet sist af Rätten handlades.

TRETTONDE KAPITLET.

Om verkställighet af protest.

§ 81.

Protest skall verkställas af Notarius Publicus eller annan dertill i lag bemyndigad person; och skall deröfver protokoll föras.

§ 82.

Den öfver protesten upprättade handling skall innehålla: afskrift af vaxeln eller vaxelkopian med allt hvad derå finnes tecknad; den sökandes begäran eller påstående; det svar, som gifves af den, mot hvilken protesteras eller anmärkning, att svar ej kunnat erhållas, eller att han ej kunnat träffas; uppgift på orten hvarest och tiden när protesten sker, samt slutligen underskrift af den, som protesten verkställer.

Om verkställd protest skall anteckning göras å vexeln eller afskriften deraf.

§ 83.

Begäres vexelprotest mot flere personer på samma ort, må endast ett protokoll deröfver upprättas.

FJORTONDE KAPITLET.

Om förhållandet till utländsk lag.

§ 84.

Utländings rätt att ingå vexelförbindelse varde pröfvad efter hans eget lands lag. Är han efter den lag oberättigad dertill, och åtager han sig här i riket sådan förbindelse, vare han ändå derför ansvarig, så vida han efter här gällande lag må vexelförbindelse ingå.

§ 85.

Giltighet af hvarje vexelförbindelses form varde pröfvad efter lagen å den ort, der förbindelsen är ingången. Men uppfylla utomlands tecknade vexelförbindelser här gällande lags fordringar, vare då de förbindelser, som sedan här i riket å vexeln tecknas, giltiga, ändå att de utomlands ingångna förbindelserna voro bristfälliga efter utländsk lag. Likaledes hafve vexelförbindelser, som inländsk man utomlands åtager sig till Svensk, Norsk eller Dansk man, giltighet, så vidt de uppfylla här gällande lags fordringar.

§ 86.

I fråga om sättet att verkställa åtgärder, som å utrikes ort böra vidtagas till utöfvande eller bevarande af vaxelrätt, lände till efterrättelse den å sådan ort gällande lag.

FEMTONDE KAPITLET.

Allmänna bestämmelser.

§ 87.

Vaxelgäldenärer svare en för alla och alla för en för sina förbindelser.

Den eller de, som å vexelförbindelse tecknat borgen (aval), samt den, för hvilken sådan borgen tecknats, svare ock en för alla och alla för en för samma förbindelse.

§ 88.

Förekomma å vaxel underskrifter, som äro falska eller tecknade af personer, de der icke kunna med laga verkan ingå vexelförbindelse, eller finnas derå underskrifter, hvilka på annan grund icke äro förbindande för dem, i hvilkas namn de äro tecknade, lände sådant icke till förändring i öfriga vaxelgäldenärers ansvarighet.

§ 89.

Vaxels uppvisande till godkännande eller betalning, verkställande af protest samt alla öfriga åtgärder enligt denna lag, hvilka hos någon vidtagas, skola, der annan öfverenskommelse ej träffas, verkställas mellan kl. 9 förmiddagen och 7 eftermiddagen i hans affärslokal eller, om han icke har sådan, i hans bostad. Träffas ej den, mot hvilken skall protesteras, varde protesten verkställd vid hans affärslokal eller bostad. Är hans affärslokal eller bostad icke känd, och kan upplysning derom af den, som verkställer protesten, icke heller erhållas hos ortens polismyndighet, varde förhållandet i protesten anmärkt.

§ 90.

Då förfallodag eller annan tid, som i denna lag är omförmäld, skall räknas efter vecka, månad eller år, varde den dag för förfallo- eller slutdag ansedd, som genom sitt namn i veckan eller sitt tal i månaden motsvarar den, från hvilken tidsräkningen börjas. Finnes ej motsvarande dag i slutmånaden, varde den månadens sista dag ansedd för förfallo- eller slutdag.

§ 91.

Inträffar vaxels förfallodag å söndag eller annan allmän helgedag, vare nästa söckendag ansedd såsom förfallodag. Infaller tid, då åtgärd enligt denna lag sist bör företagas, på söndag eller annan allmän helgedag, må den å nästa söckendag företagas. Likaså må vaxelduplett, godkännande och dylikt endast å söckendag äskas.

§ 92.

Varder det, i följd af antingen lagbud (moratorium) eller ock af brott i den allmänna samfärdseln eller liknande utomordentliga tilldragelser (vis major), för någon omöjligt att företaga en handling, hvaraf vaxelrättens bevarande är beroende, hafve han, utom i de fall, som i tolfte kapitlet omförmälas, sin rätt förvarad, derest han oförtöfvadt efter sådant hinders upphörande företager hvad honom ålåg.

§ 93.

Är vaxelfordran preskriberad, eller har vaxelrätten gått förlorad genom försummelse att företaga någon för dess bevarande föreskrifven handling, stånde dock vaxel innehafvaren öppet att, såsom i vanligt skuldfördringsmål, hos vaxelgäldenär utsöka hvad denne till fördrings-egarens skada skulle vinna, der fordringen förfölle.

§ 94.

I fråga om de regler, som skola tillämpas i vaxelmål för att främja deras skyndsamma afgörande, gälle hvad derom särskildt stadgas.

Andra Afdelningen.

Om egna vaxlar.

§ 95.

Hvad i denna lag är stadgad om dragna vaxlar gälle äfven om vaxlar, som äro ställda att inlösas af vaxelgifvaren sjelf (egna vaxlar), dock med de undantag, som följa deraf, att vaxelgifvaren häftar såsom vore han godkännare, att särskildt godkännande af sådana vaxlar ej erfordras, samt att hvad i tionde kapitlet stadgas angående vaxeldupletter å dem icke eger tillämpning. Ej heller må dylika vaxlar utställas till egen order.

Förslag

till förordning om nya Vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.

§ 1.

Den vexellag, som nu gillad och antagen är, så ock hvad här nedan stadgas, skall gälla från den 1 Januari 1881 för alla vexlar, som der-
efter utgifvas.

§ 2.

Genom nya lagen upphäfves Vexellagen den 23 Augusti 1851, tillika med § 21 i Förordningen den 10 Augusti 1877 om nya Utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.

§ 3.

Angående förfarandet då vaxel förkommit förordnas som följer:

Har vaxel förkommit, ege den, som vaxeln förlorat, hos Rätten i betalningsorten göra ansökan om vaxelns dödande, och inlemne då afskrift af samma vaxel, eller sådan uppgift om dess innehåll, som Rätten pröfvar nödig för vaxelns säkra igenkännande. Viser sökanden sannolik anledning att vaxeln verkligen förkommit; varde offentlig stämning af Rätten utfärdad och å dess dörr anslagen, så ock tre gånger, minst fjorton dagar emellan hvarje gång, i allmänna tidningarna införd, hvarigenom innehafvare af vaxeln kallas att den vid Rätten uppvisa inom år och dag sedan stämningen i tidningarna sist infördes, om vaxeln då var förfallen, men eljest inom år och dag från förfallotiden. Varder ej vaxeln inom föreskrifven tid uppvist, och fullföljes derefter ansökningen; gifve Rätten utslag, hvarigenom vaxeln dödas.

§ 4.

I fråga om verkställande af protest stadgas:

Protest må verkställas, förutom af Notarius Publicus på sätt i § 81 nya Vexellagen stadgas, i stad af magistratsperson och å landet af

kronofogde eller länsman i orten eller af magistratsperson från närmaste stad; och skall dervid ojäfvigt och skrifkunnigt vittne närvara.

Protokoll, i hvilket protest blifvit införd, skall ock af vittnet underskrifvas.

§ 5.

Om laga domstol och rättegång i vaxelmål gälla följande stadganden:

1. Domstol i vaxelmål vare Rådstufvurätt i den stad, der svaranden bor eller anträffas, men, om han å landet bor eller anträffas, Rådstufvurätten i närmaste stad derintill.

2. Vaxelinnehafvare må för hela sin fordran stämma en af vaxelgäldenärerna, och stånde det i hans fria val hvilken af dem han först stämma vill.

3. Stämning i vaxelmål skall, der sökanden det äskar, meddelas till samma dag, som den sökes, om Rätten då sitter och svaranden är så till hands, att han kan före rättegångstimmans slut sig infinna.

4. Pröfvar Rätten sökandens påstående vara af den beskaffenhet att det genast bifallas må; döme då till betalning och förordne tillika att, i brist deraf, utmätning strax ske må; dock skall för inrikes vaxel, som blifvit för bristande betalning protesterad, utmätning mot vaxelgifvaren eller öfverlåtare ej verkställas förr än tre dagar förflutit från det han bevisligen blifvit kräfd.

5. Är målet af den beskaffenhet, att det ej kan å första rättegångsdagen afgöras; då må Rätten, der käranden det äskar och omständigheterna pröfvas dertill föranleda, ålägga svaranden att nedsätta penningar i allmänt ränteri eller ställa antaglig pant eller borgen samt förbjuda honom att, der sådant ej fullgöres, resa från orten före sakens slut, vid det äfventyr, som för öfverträdande af reseförbud är i 153 § Utsökningslagen stadgad.

6. Dom i vaxelmål gånge, der den vinnande det äskar, i verkställighet genom utmätning och det utmättas försäljning ändå att ändring i domen sökes; vare dock den, som vunnit, skyldig att ställa pant eller borgen för hvad honom tilldömdt blifvit, der han, innan domen vunnit laga kraft, det lyfta vill.

7. Vaxelgäldenär ege begagna endast sådana jäf eller invändningar, som äro grundade på vaxelns beskaffenhet och i sjelfva vaxelrätten, eller till hvilka han kan vara befogad på grund af sitt omedelbara förhållande till käranden.

8. Beropar sig någon på utländsk lag eller sedvana och vill han att afseende derå fästas skall; vare han skyldig att sin uppgift styrka, der den ej af vederparten medgifves.»

Denna nådiga proposition har af Kamrarne blifvit hänvisad till handläggning af Lag-Utskottet, som nu går att deröfver afgifva utlåtande.

Bland olika lagstiftningsområden torde, till följd af handelns kosmopolitiska natur, handelsrätten främst både fordra och egna sig för en likartad lagstiftning i flere stater — främst i dem, som till läge, nationalitet och samhällsförhållanden stå hvarandra nära.

Det var ock en sådan uppfattning, som föranledde Riksdagens underdåniga skrifvelse den 9 Maj 1876 med anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för utarbetande af en fullständig handelslag för Sverige, äfvensom egna nådig omsorg deråt, att öfverensstämmelse, så vidt ske kunde, med motsvarande norsk och dansk lagstiftning dervid åstadkommes. Denna underdåniga skrifvelse gaf uppslaget till det förslag till lika lydande vexellagar för Sverige, Norge och Danmark, som nu föreligger till Riksdagens pröfning. Då den underdåniga framställningen gjordes till föremål för öfvervägande, ansågs nemligen, för att närma sig målet af öfverensstämmande handelslagar för de tre rikena, ändamålsenligast vara att börja med en mindre del af arbetet och söka dermed inom en kortare tid ernå ett praktiskt resultat, enär detta, om det lyckades, skulle innebära en kraftig maning att vidare fortgå på den en gång beträdda vägen; och ansågs såsom en sådan del af handelslagstiftningen vexelrätten vara mest lämplig af flerehanda skäl, bland annat af det hufvudsakliga, att i Norge och Danmark funnes ett trängande behof af nya vexellagar, samt att, om så än icke var förhållandet i Sverige, det dock för Sverige vore af betydelse, att dessa nya vexellagar blefve öfverensstämmande med den svenska vexellagen, antingen helt och hållet eller i de viktigaste delarne, i hvilket senare fall man i Sverige kunde taga i öfvervägande, huruvida icke i den svenska vexellagen de förändringar kunde vidtagas, som skulle leda till utfärdande af lika lydande vexellagar för de tre nordiska rikena — ett mål, som måste anses särdeles önskvärdt, då vexelomsättningen mellan dessa riken är högst betydlig, såsom utvisas af följande uppgifter om densamma i runda tal för år 1877:

vexlar från Norge	på Sverige	kronor	16,000,000
d:o d:o d:o d:o	Danmark	»	10,000,000
d:o från Sverige	på Norge	»	8,000,000
d:o d:o d:o d:o	Danmark	»	25,000,000;

hvarvid är att märka, att för Danmark, för hvilket land bestämda uppgifter saknas, summorna otvifvelaktigt äro mycket högre, än som ofvan angifvits för de öfriga två länderna.

Utgående från ofvan nämnda åsigt, tillsatte de olika regeringarne, på initiativ från Sverige, tre olika, men samarbetande komitéer, hvardera bestående af två jurister och en affärsman -- hvilka samtliga ledamöter utan någon reservation godkänt det af komitéerna afgifna förslag --; och detta förslag, med de icke obetydliga ändringar och jemkningar, å hvilka, med anledning af Sveriges Högsta Domstols vid förslagens granskning framställda anmärkningar, på hemställan af Chefen för svenska Justitiedepartementet, Norges och Danmarks komiterade samt regeringarne ingått, föreligger nu i Kongl. Maj:ts nådiga proposition.

Det gifves tre stora grupper af inbördes närbeslägtade vexellagar, den *engelsk-amerikanska*, den *franska* och den *tyska*. Förslaget ansluter sig till den sist nämnda. Visserligen är denna icke den, som gäller i den största omfattningen, enär enligt en nyligen uppgjord beräkning omkring 240 millioner människor stodo under fransk, ungefär lika många under engelsk-amerikansk och blott omkring 86 millioner under tysk och dermed beslägtad vaxelrätt, men detta oaktadt synes »Allgemeine Deutsche Wechselordnung» af 1848 med dess senare tillägg, i synnerhet de så kallade »Nürnbergernovellerna», vara särskildt egnad att bilda anslutningspunkten för förarbetena till det stora, men ännu säkerligen fjerran liggande målet af en likartad europeisk-amerikansk vaxelrätt, och detta först och främst för de folk, hvilka, såsom de nordiska, stå så nära det tyska i så många afseenden, ej minst beträffande affärsförbindelser. På den tyska vexellagen är ock den nu gällande svenska Vexellagen af den 23 Augusti 1851 (= S. L.) hufvudsakligen byggd. Då komiterade enligt vederbörande regeringars uppdrag hade att utarbetsa sitt förslag på grundvalen af den tyska vexellagen, betydde detta sålunda en särdeles nära anslutning äfven till den nu gällande svenska.

Ur förslaget har, till följd af de särskilda ländernas skiljaktiga processformer, uteslutits allt, som angår vaxelprocessen samt sättet för dödande af vaxel, och hafva nu gällande bestämmelser härom, äfvensom några närmare sådana angående verkställande af protest, upptagits i en särskildt förslag till Förordning om nya Vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall. Likaledes har, såsom till vaxelrätten ej hörande, uteslutits det i S. L. förekommande särskilda kapitel om vaxelköp, äfvensom den i S. L. § 27 gifna allmänna civilrättsliga regel.

Äfven i öfrigt innefattar förslaget åtskilliga afvikelser och tillägg från nu gällande svenska vexellag. Af någon betydelse torde endast följande vara:

att särskild föreskrift lemnats, att den för vexels giltighet såsom sådan äfven förut (S. L. § 1) föreskrifna uttryckliga benämning af vaxel eller, der vaxeln är affattad å fränmande språk, motsvarande uttryck å detta språk, skall vara införd i *sjelfva vaxelns text* (§ 1), likasom att vaxelgifvares förbud mot öfverlåtelse, till exempel genom orden: »icke till order» eller dylikt, för att hafva vaxelrättslig betydelse likaledes skall införas i *vaxelns text* (§ 9);

att trasserad egen vaxel skall i alla afseenden anses såsom egen vaxel, såsom följd hvaraf icke vidare erfordras, att den trasserade egna vaxeln skall vara dragen att inlösas *på annan ort* (§ 2; jfr S. L. § 2);

att, då, enligt nu gällande S. L. § 1, vaxlar, i hvilka någon betalningstid icke är nämnd, äro ogiltiga, vaxel för sådant fall, enligt förslaget, anses såsom betalbar vid uppvisandet (§ 3);

att betalningstiden skall vara en och samma för hela vaxelsumman (§ 3);

att, om vaxelsumman är flere gånger utsatt, men till olika belopp, det, som minst är, skall gälla (§ 6), då enligt S. L. § 4, derest penningesumman, som skall betalas, är utsatt med både bokstäfver och siffror, men till olika belopp, det skall gälla, som är utsatt med bokstäfver;

att, om i vaxel ränta utfästes, sådant är ogilt (§ 7);

att uppvisningsrätten blifvit på dubbelt sätt närmare bestämd, dels så, att en hvar, som har vaxel i händer — sålunda, mot S. L. § 18, äfven den, som innehar en vaxel att betalas vid uppvisandet — är berättigad att strax uppvisa densamma till godkännande och att, der sådant icke inom stadgad tid erhålles, protestera för uteblifvet godkännande, dels så, att till och med aftal, som strider häremot, icke har verkan efter vaxellag (§ 17);

att, om vaxel lyder på betalning å annan ort, än der vaxelbetalaren bor, och vaxelgifvaren ej i vaxeln utsatt, af hvem betalning bör å den andra orten erläggas, vaxeln, mot hvad enligt S. L. är förhållandet, skall före förfallodagen förevisas vaxelbetalaren till godkännande, och, der sådant icke erhålles, protesteras, allt vid äfventyr, att vaxelrätten förloras mot vaxelgifvare och öfverlåtare (§ 18);

att för vaxel, stäld att betalas viss tid efter uppvisandet, likasom för vaxel, som lyder å betalning vid uppvisandet, uppvisningstiderna blifvit annorlunda bestämda (§§ 19 och 32; jfr S. L. §§ 19 och 37);

att giltigt godkännande kan lemnas medelst godkännarens blotta namnteckning på vaxelns framsida (§ 21; jfr S. L. § 21);

att, då enligt S. L. § 24 vaxel skall godkännas efter sin lydelse utan

vilkor eller förbehåll, men om det ej sker, godkännandet anses vägradt, dock att godkännaren svarar för hvad hans afgifna godkännande innebär, förslaget, som i likhet med S. L. tillåter godkännandets inskränkning till en del af vaxelsumman, stadgar, att, om andra inskränkningar eller vilkor göras, de skola vara utan verkan (§ 22);

att, om vid återgångstalan för uteblifvet eller osäkert godkännande vaxelgäldenären lemnat säkerhet åt någon af dem, som följa efter honom, den ställda säkerheten äfven skall gälla till fördel för säkerhetsgifvarens öfriga efterföljare, *när de fordra sådant*, under det enligt S. L. § 32 så torde vara förhållandet *utan vidare*, samt att ej någon, som följer efter säkerhetsgifvaren, må fordra ytterligare säkerhet af någon vaxelgäldenär, så framt det ej visas, att den redan ställda säkerheten är otillräcklig, om hvilket stadgandes tillämplighet enligt nu gällande S. L. meningarne kunna vara delade (§ 27);

att ett efter protest meddeladt godkännande måste för att förpligta uppvisaren vara fullständigt (§ 28);

att för rätten att behålla ställd säkerhet för uteblifvet eller osäkert godkännande stadgats en egen preskriptionstid, i det att säkerheten skall återlemnas, derest ej inom *ett år* efter vaxels förfallodag käromål om dess inlösen blifvit anställt emot den, som har lemnat säkerheten (§ 28);

att säkerhet af föregående öfverlåtare eller vaxelgifvaren kan, efter skedd protest, fordras äfven i det fall, att godkännaren, om han är köpman, inställt sina betalningar (§ 30);

att i § 33 närmare bestämmelser, än i S. L. §§ 36 och 94, meddelats angående beräkning af vaxels förfallotid;

att, om vaxel är utgifven å ort, hvarest tidsräkning efter gamla stilen begagnas, tidsbestämmelserna i vaxeln anses gifna efter nämnda stil, derest icke annat af vaxeln frångår (§ 34);

att, då vaxelsumman får gäldas i annat myntslag, än hvarå vaxeln lyder, beräkningen skall ske efter den vaxelkurs, hvartill på den ort, der betalningen sker, eller på närmaste inländska vaxelplats vaxlar, utställda i det uti vaxeln förekommande myntslaget *och alltid lydande på betalning vid uppvisandet*, köpas å den tid, inlösen sker (§ 35; jfr L. S. § 38);

att, om vaxel före förfallodagen infrias, och sedan visar sig, att betalning erlagts till obehörig innehafvare, den, som vaxeln inlöst, skall svara för deraf uppkommande skada (§ 40);

att, beträffande vilkoren för återgångstalan vid bristande betalning, uppmaning att ej protestera (»utan protest», »utan kostnad» eller dylikt) fritager från skyldighet att protestera (§ 42);

att så kallad notifikationsskyldighet stadgats efter protest på grund

af såväl bristande betalning (§§ 45—47) som uteblifvet godkännande (§ 20), äfvensom efter protest på grund af godkännarens insolvens (§ 30);

att rättigheten att beräkna provision är begränsad så, att densamma upphör, när provisionernas sammanlagda belopp redan uppgått till två för hundra af vaxelsumman, samt att, till beräkningens förenklande, föreskrifvits, att indossanternas provision skall beräknas endast å vaxelsumman, men ej å regress-summan (§ 52; jfr S. L. § 47);

att återgångsfordran må uttagas genom återvaxel enligt närmare bestämmelser (§ 53);

att särskild bestämmelse lemnats om nödfallsadress å domicilierade vaxlar, och att stadgandet så affattats, att äfven trassaten kan användas såsom nödfallsadressat äfven af trassenten (§ 56);

att vaxelinnehafvare ålagts att mottaga det godkännande till heder, som af trassaten erbjudes, icke blott, såsom nu, när godkännandet erbjudes till heder för trassenten, utan äfven i det fall, då erbjudandet sker till heder för en indossant (§ 57; jfr S. L. § 55);

att äfven nödfallsadressat tillåtes, med vaxelinnehafvarens medgifvande, godkänna vaxeln till heder (§ 57);

att, derest å en afskrift af vaxeln finnes nödfallsadress i original eller originalöfverlåtelse, godkännande efter adressen eller till heder för öfverlåtaren må tecknas å *afskriften* (§ 58);

att icke upptagits svenska lagens regel (§ 59), att, om flere erbjuda betalning för samma persons räkning, företrädet skall lemnas åt trassaten, så framt han efter verkställd protest vill betala utan vilkor, och dernäst åt nödfallsadressaten (§ 64);

att remittentens rätt att af trassenten fordra duplett öfvergår på hvarje följande innehafvare af vaxeln, ej tillkommer hvarje indossatarie omedelbart endast i förhållande till hans föregångare (§ 67; jfr S. L. § 64);

att förslaget i fråga om dödande af vaxel afhandlar förkomna vaxlar i allmänhet, icke endast accepterade vaxlar (§§ 73, 74; jfr S. L. § 70);

att, under det S. L. § 71 icke gifvit den, som inledt talan om vaxels dödande, rätt att vidtaga några mått och steg mot andra vaxelgäldenärer än acceptanten, förslaget deremot tillförsäkrar honom äfven befo-genhet att hos trassenten mot ställande af liknande säkerhet fordra nytt vaxelbref (§ 74);

att, om vaxelrätten är beroende deraf, att vaxel inom viss tid varder uppvisad eller protesterad, den, för hvilken vaxeln förkommit, kan

bevara rätten mot vaxelgifvare och godkännare att äska nytt vaxelbref eller erhålla betalning, genom att före protesttidens utgång protestera i anledning af vaxelns förlust, hvarom notifikation då skall ske (§ 75);

att i § 76 stadgas, det den, som vaxeln i händer hafver, så framt han genom innehållet af dess text eller genom behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd af fullständiga öfverlåtelser eller öfverlåtelser in blanco visar sig vara rätt innehafvare af vaxeln, icke, der ej visas, att han vid vaxelns förvärfvande icke varit i god tro *eller att han dervid förfarit med grof vårdslöshet*, är pliktig att utlemna vaxeln till den, för hvilken densamma förkommit;

att i §§ 78 och 79 förändrade tidsbestämmelser för vaxels preskription blifvit gifna;

att, om det i följd af antingen lagbud (moratorium) eller ock af brott i den allmänna samfärdseln eller liknande utomordentliga tilldragelser (vis major), varder för någon omöjligt att företaga en handling, hvaraf vaxelrättens bevarande är beroende, han, utom i det fall, då vaxelpreskription inträder, har sin rätt förvarad, derest han oförtöfvadt efter sådant hinders upphörande företager hvad honom ålag (§ 92); samt

att enligt § 95 utgifvare af egen vaxel icke har skyldighet att på anfordran utlemna duplett.

Utskottet har funnit de flesta af de sålunda föreslagna bestämmelserna väl motiverade samt innebära verkliga förbättringar.

Tvenne punkter i det nya förslaget, nemligen bestämmelserna om villkor och inskränkningsar vid godkännande samt om den så kallade notifikationsskyldigheten, har Utskottet emellertid funnit särskildt anmärkningsvärda.

De härutinnan skedda förändringarna i nu gällande föreskrifter torde i vårt land icke egentligen vara af något behof påkallade och möjligen kunna komma att i Sverige, hvarest vaxlar vunnit en vidsträckt användning, äfven bland den större allmänheten i dess affärsförhållanden, medföra åtskilliga olägenheter.

Det först nämnda stadgandet, som innefattas i § 22, af innehåll, att vaxel skall godkännas efter sin lydelse utan villkor eller förbehåll, dock att godkännande må inskränkas till en del af vaxelsumman, samt att, *om andra inskränkningsar eller villkor göras, dessa skola vara utan verkan*, synes Utskottet innebära en nog stor formalism. Det skulle ock förändra, att, om till exempel å en vaxel, dragen på två månader, tecknats godkännande med villkor af betalningsskyldighet på förlängd tid, till exempel först om fyra månader, den sålunda godkända vaxeln skulle,

då det vid accepten fogade vilkor skall vara utan verkan, vara förfallen till betalning efter två månader.

Äfven notifikationsskyldigheten torde understundom kunna blifva rätt besvärlig vid vaxelungänet. Bevisningsskyldigheten med afseende derå är ej heller och kan icke vara i öfverensstämmelse med annars gällande regler.

Då emellertid förslaget från S. L. afvikande bestämmelser om godkännande af vaxel onekligen kunna härledas ur vaxels strängt formella natur, och då notifikationsskyldighet, åtminstone efter protest på grund af uteblifven betalning, förekommer i alla vaxellagar — med undantag af den svenska och finska — ehuru i den franska densamma sammanbundits med en påskyndad regress; då nämnda skyldighet, derest den vid bristande betalning godkännes, äfvenledes, enligt förslaget system, bör antagas vid uteblifvet godkännande, enär sådant kan föranleda till vare sig fordran af säkerhet *eller betalning*, samt densamma då jemväl synes böra fordras i fråga om osäkert godkännande enligt § 30; och då notifikationen onekligen äfven i öfrigt medför flere fördelar, hvadan den äfven här i landet icke sällan iakttages; då påföljden af dess underlåtande endast är skadeersättning och förlust af rättigheten att fordra godtgörelse för särskilda utgifter; samt då fördelen af öfverensstämmande vaxellagar i de tre nordiska rikena icke synes böra för omförmälda tvenne bestämmelsers skull äfventyras, finner Utskottet desamma kunna och böra godkännas.

Utskottet anser sig slutligen här böra, till undvikande af allt missförstånd, erinra, att ett antagande af nu föreliggande, med de i Norge och Danmark för representationerna framlagda öfverensstämmande, förslag icke innebär någon internationel öfverenskommelse, som beträffande lagstiftningen i ämnet för framtiden på något sätt binder Sveriges lagstiftande myndigheter, hvadan Konungs och Riksdags makt att upphäfva eller ändra denna lag skulle blifva densamma som beträffande hvarje annan.

Utskottet hoppas dock, att, derest lagen nu varder antagen, långt ifrån att någon sådan rätt skulle komma i fråga att användas, den nya vaxellagen tvärt om skall utgöra ett fortfarande vittnesbörd om trenne samslägtade folks eniga samverkan på ett lagstiftningsområde, hvarest förefinnes så stort både rum för och anledning till ytterligare öfverensstämmelse.

Förslaget till förordning om nya Vaxellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall här icke föranledt någon anmärkning.

På grund af det anförda får Utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts föreliggande nådiga proposition
med förslag till

- 1) Vexellag,
- 2) Förordning om nya Vexellagens införande och
hvad i afseende derå iakttagas skall,
måtte af Riksdagen bifallas; dock med det förbehåll, att
författningarne ej skola blifva gällande i annat fall, än
att med Vexellagsförslaget öfverensstämmande vexel-
lagar varda i Norge och Danmark antagne.

Stockholm den 9 Mars 1880.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

Herr Grefve *Mörner* har begärt få här antecknadt, att han, till följd
af erhållen ledighet från riksdagsgöromålen, icke inom Utskottet del-
tagit i ärendets behandling.
